

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

kombi-studia

Speciálně pedagogická terminologie. Vymezení základních pojmů, vztahujících se k podpoře dětí/žáků se SVP při jejich vzdělávání.

CO SE VÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE SPECIÁLNÍ
PEDAGOGIKA?

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

- termín poprvé v r. **1957** brněnský pedagog a spisovatel **RNDr. Bohumír Justyn Popelář**
- od r. **1973** začal užívat český speciální pedagog, zakladatel logopedie, foniatr **prof. Miloš Sovák**

Cíle

- vychází z principu humanismu → uznání hodnoty a svébytnosti člověka
- vychází z práv lidí s postižením na rozvoj a respektování jejich osobnosti a práva na vzdělání

OZNAČENÍ ODLIŠNOSTI

- žák s postižením, znevýhodněním
- dítě/žák se **speciálními vzdělávacími potřebami**
 - dle **zákona č.561/2004 Sb.** = dítě/žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním a dítě/žák mimořádně nadaný - dřívější definice dle šk. zákona
 - **NOVĚ** „...osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření...“
 - + výčet § 16, odst. 9
 - **vyhláška č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění **vyhlášky č. 197/2016 Sb.**
 - **Vyhláška 27/2016 Sb.** o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění **vyhlášky** ve znění **vyhl. č. 270/2017 Sb., 416/2017 Sb., 244/2018 Sb. a 196/2019 Sb. Sb.**
- **Žáky pro vzdělávací účely nečleníme podle původních diagnostických kategorií, ale hodnotíme jen potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání.**

TERMINOLOGIE

- **postižený člověk – nahrazováno**
 - jedinec se speciálními potřebami, jedinec s postižením
- **WHO 1980 a změna z r. 1990 – viz kapitoly s. 114, obr. 2**
 - poškození, omezení a postižení x poškození, aktivita a participace
- **Zdravotní *postižení***
 - postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, poruchy učení nebo chování
- **Zdravotní *znevýhodnění***
 - zdravotní oslabení či dlouhodobá nemoc
- ***Sociální znevýhodnění***
 - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, postavení azylanta či uprchlíka
- „...osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření...“

DĚLENÍ PODLE DRUHŮ POSTIŽENÍ (DLE M. SOVÁKA)

- východisko – v omezení zraku, sluchu, řeči, podpůrných a pohybových f-cí, inteligence, emocionality
- projev klinickým obrazem nebo chronickým onemocněním
- často v kombinaci

- Psychopedie

- Somatopedie

- Logopedie

- Surdopedie

- Tyflo- nebo Oftalmopedie

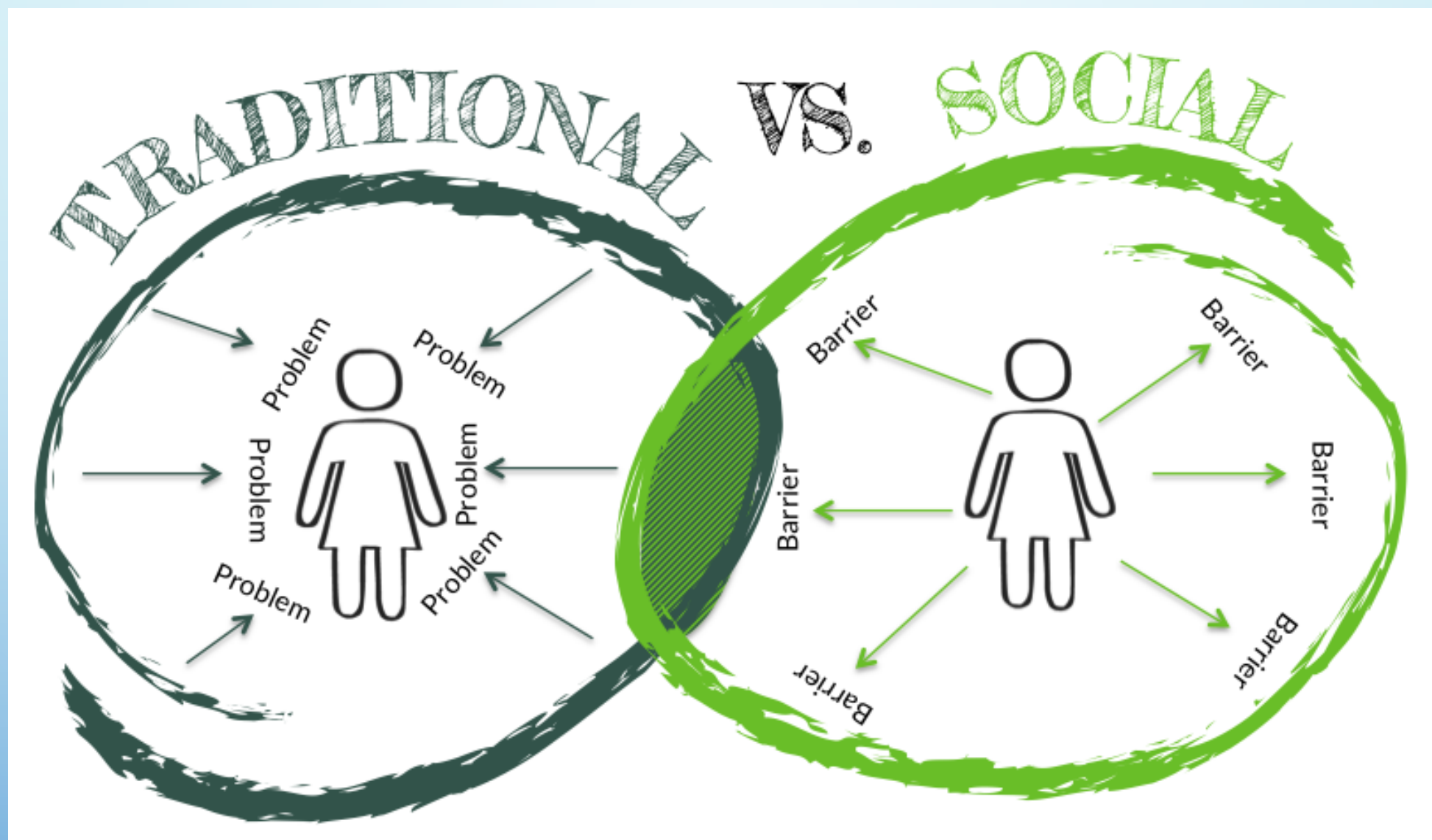
- Etopedie

- nově

- Specifické poruchy učení (SPU)

- kombinované postižení - ped. osob se souběžným postižením více vadami

MEDICINSKÝ A SOCIÁLNÍ MODEL POSTIŽENÍ

METODY

- **reedukační**

- zlepšují nerozvinuté funkce

- **kompenzační**

- zdokonalení výkonnosti jiných, než postižených funkcí

- **rehabilitační**

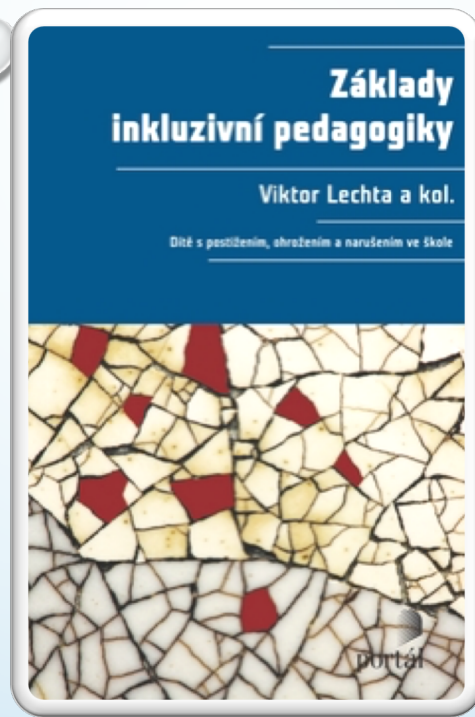
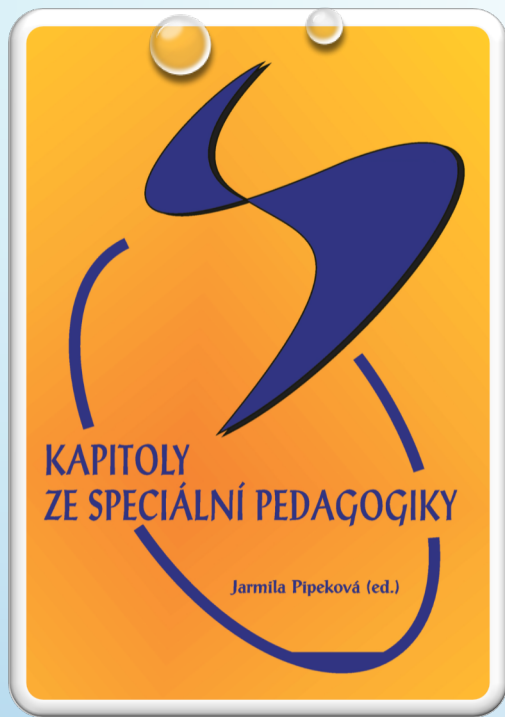
- ve významu znovu-uzpůsobení (rehabilitace)
- ve významu uzpůsobení (habilitace)
- s cílem odstranit následky postižení a dosáhnout socializace osoby

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ ZÁSADY (KÁBELE)

- Zásada **prevence** – preventivní předcházení poruch (somatické, psychické) včasným preventivním vyšetřením
- Zásada **komplexnosti** – poskytnutí péče ve všech složkách a úsecích komplexní rehabilitační péče
- Zásada **dispenzarizace** – trvalé sledování jedince (v postižení není sám)
- Zásada **integrace, socializace a resocializace** – zařazování do různých forem společenského života
- Zásada **optimálního prostředí** – podnětné prostředí

ZAJÍMAVOSTI

- www.chodicilide.cz
- <http://chodicilide.cz/pro-ucitele/>
- <https://youtu.be/-QQV89b4y-M> – taxi
- <https://youtu.be/wvMEpRNobW8> - akrobacie
- https://youtu.be/6Rq_12gly4w - horolezec
- <https://youtu.be/YjQYLdAFgEA> - na zastávku - ZP
- <https://youtu.be/p26QUHhi28M> - překážka - ZP
- <https://youtu.be/6ZQf6U9Sagw> - autobus - ZP
- <https://youtu.be/MojJ2wLP4Eo> - nádraží - SP
- <https://youtu.be/DCzp-QTCiac> - komunikace - TP
- <https://youtu.be/UrB0ZuZbAUc> - plošina - TP
- <https://youtu.be/1z4Ocjo-9Pg> - exkurze - TP

POUŽITÁ LITERATURA